

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcu : **M. N.**, živnostník, so sídlom S., zastúpený JUDr. R. G., advokátom v T., proti žalovanej : **M. M.**, bývajúca L., o **zaplatenie 180 000 Kč istiny s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 9 C 70/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 11. januára 2012 sp. zn. 17 Co 219/2011

t a k t o :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 11. januára 2012 sp. zn. 17 Co 219/2011 v časti výroku o trovách odvolacieho konania a v rozsahu zrušenia vec vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd v Novom Meste nad Váhom rozsudkom z 19. mája 2011 č.k. 9 C 70/2008-225 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi na istine 180 000 Kč do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku spolu s 9,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 180 000 Kč za dobu od 1.7.2007 do zaplatenia. Uložil žalovanej nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 1 865,36 € v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku k rukám právneho zástupcu žalobcu.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie žalovanej rozsudkom z 11. januára 2012 č.k. 17 Co 219/2011-267 potvrdil rozsudok okresného súdu. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Výrok o trovách konania odôvodnil tým, že v odvolacom konaní bol úspešný žalobca, ktorý by mal v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania, avšak náhradu týchto trov si neuplatnil spôsobom upraveným v ustanovení § 151 ods. 1 O.s.p. a preto mu neboli priznané.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu do výroku o trovách konania podal dovolanie žalobca a žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 243b

ods. 2 O.s.p. zmenil tak, že mu prizná náhradu trov odvolacieho konania vo výške 293,70 €, ktoré si žalobca v celom rozsahu riadne uplatnil v pôvodnom konaní. Poukázal na ustanovenie § 151 ods. 1, 4 O.s.p. s tým, že odvolací súd tieto nesprávne právne posúdil a aplikoval na skutkový stav. Uviedol, že právna úprava jednoznačne nasvedčuje správnosti záveru, že ak za daných okolností súd druhého stupňa prizná odvolateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania, začne lehota na vyčíslenie týchto trov odvolateľovi plynúť až od vyhlásenia odvolacieho rozhodnutia. V jeho prípade však boli už vyčíslené v samotnom písomnom vyjadrení žalobcu zo dňa 26.7.2011, ktorý sa k dôvodom odvolania žalovanej vyjadroval. Napriek tejto skutočnosti a splnenia si svojich zákonných povinností zo strany žalobcu ohľadom vyčíslenia náhrady trov odvolacieho konania, odvolací súd žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal a ani vecne svoje rozhodnutie nezdôvodnil, aké dôvody ho viedli k aplikácii vyššie uvedeného zákonného ustanovenia tak, že úspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhla potvrdiť rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o trovách odvolacieho konania ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či dovolanie žalobcu smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Žalobca svojím dovolaním výslovne napáda výrok odvolacieho súdu o trovách konania. Prípustnosť dovolania proti časti rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania treba posudzovať podľa § 239 O.s.p., nie podľa § 238 O.s.p. Ide totiž o rozhodnutie, ktoré má povahu uznesenia v zmysle § 167 ods. 1 O.s.p. a to aj v prípade, že je pojaté do rozsudku o veci samej. Ani v takom prípade nezmení rozhodnutie o trovách konania svoju procesnú povahu a preto z hľadiska prípustnosti dovolania treba na neho hľadieť ako na uznesenie. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239

ods. 1 písm.b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalečnom, tlmočnom, odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednáwanej veci dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti o náhrade trov konania, a v tejto časti ide o jedno z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, kde dovolanie ani nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm.f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

O odňatiu možnosti žalobcu pred súdom konať malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že odvolací súd mu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, hoci ich vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 26.7.2011 uplatnil a vyčíslil.

Dovolací súd dospel k záveru, že žalobca vytýka túto vadu konania dôvodne.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Vyčíslenie trov konania je predpokladom na to, aby boli účastníkovi priznané všetky trovy (§ 137 O.s.p.), ktoré v konaní účelne vynaložil. Občiansky súdny poriadok presne stanovuje lehotu, v ktorej je účastník povinný trovy konania vyčísliť. Vždy sa viaže

na rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa rozhodnutie vyhlasuje, je účastník povinný vyčíslit' trovy konania do troch pracovných dní odo dňa jeho vyhlásenia. Vyčíslenie trov musí urobiť účastník bez toho, aby ho súd musel vyzvať na splnenie tejto povinnosti. Súd je povinný vyzvať účastníka, aby vyčíslil trovy konania v zákonom stanovenej lehote troch pracovných dní od doručenia výzvy iba v prípade, že sa rozhodnutie nevyhlasuje (§ 168 ods. 1 a contrario).

V danej veci odvolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov konania, čo odôvodnil tým, že náhradu týchto trov si neuplatnil spôsobom upraveným v ustanovení § 151 ods. 1 O.s.p.

Z obsahu spisu však dovolací súd zistil, že odvolací súd dňa 11. januára 2012 verejne vyhlásil rozsudok v predmetnej veci, ktorého súčasťou bol aj výrok o trovách konania v znení „Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.“ Na č.l. 254 predmetného spisu sa nachádza podanie žalobcu (Vyjadrenie sa k odvolaniu žalovanej), ktoré bolo podané elektronickou poštou opatrené pečiatkou Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom 27.7.2011, je to iba prvá strana vyjadrenia, ďalšie chýbajú (buď boli doručené na elektronickú podateľňu a sa stratili, alebo neboli vôbec doručené), z obsahu ktorej je zrejmé, že žalobca navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil tak, že odvolanie žalovanej zamietne a súčasne zaviazže žalovanú aj k úhrade trov odvolacieho konania. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania, aj keď tieto nevyčíslil (zrejme boli vyčíslené v predmetnom vyjadrení, ktorého listy nie sú súčasťou predmetného spisu).

Z uvedeného je zrejmé, že žalobca naplnil literu zákona (§ 151 ods. 1 O.s.p.) v časti, keď podal návrh a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania (viď č.l. 254 predmetného spisu), postupom odvolacieho súdu mu však bolo znemožnené tieto trovy konania vyčíslit' v príslušnej lehote najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, keď odvolací súd vyhlásil rozhodnutie, ktorého súčasťou je aj výrok o trovách konania „Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.“ Totižto zákonodarca v ustanovení § 151 ods. 2 O.s.p. stanovil, že ak účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a ak ich v lehote podľa odseku 1 nevyčíslil, a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Na základe uvedeného má dovolací súd za to, že odvolací súd mal vzhľadom na skutočnosť, že v danej veci rozhodol rozsudkom, ktorý vyhlásil a žalobca podal návrh na rozhodnutie o trovách, postupovať v zmysle ustanovenia § 151 ods. 1 O.s.p. a žalobcovi priznať náhradu trov odvolacieho konania (keď aj v dôvodoch svojho rozhodnutia konštatuje, že žalobca bol v odvolacom konaní úspešný a má právo na náhradu trov odvolacieho konania). Bolo by iba na žalobcovi, či by v zákonom stanovenej lehote trovy konania vyčíslil. Tým, že odvolací súd takto nepostupoval, zaťažil svoje konanie vadou v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 11. januára 2012 sp. zn. 17 Co 219/2011 v časti výroku o trovách odvolacieho konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. novembra 2013

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová